

Ezt a harcot és egyik hőseit mutatja be a szerző.

Franciaországban éppúgy, mint másutt is, a munkásosztály, a kommunista párt szervezte és vezette a hitleristák elleni felszabadító harcot. Ennek a harcnak egyik tevékeny részese Pierre is, aki először családi boldogságát, majd életét is feláldozza a szabadság oltárán.

A náci megszállás idején a francia nép történelmének talán legnehezebb óráit élte át, de éppen ez a kegyetlen elnyomás szította fel a nemzeti ellenállás, az igazi hazafiság lángját.

LEONID LEONOV: Sáskajárás.
Elbeszélések. Franklin könyvkiadó N. V. 199 old.

A könyv Leonov két válogatott kisregényét tartalmazza. A címadó elbeszélésben, a Sáskajárásban a szovjet embereknek az a nagyszerű küzdelme bontakozik ki, amelyet a turkmének vívnak országuk egyik súlyos csapása, a sáskajárás ellen. A körülmények hívták életre azokat a rendkívüli intézkedéseket, amelyeket a polgárháború küzdelmei óta nem alkalmaztak és csak ezek segíthették Turkméniát abban,

hogy megvédje munkája gyümölcsét és mindennapi kenyerét. Leonov elbeszélése azonban túlemelkedik a küzdelem pusztázó hatásán, mert meglátja az eseményekben a lényegét, az emberi értelem és a munka diadalát. Ember és természet harcában az embernek kell győznie, a tudomány és az új, szocialista erkölcs segítségével.

Második kisregénye Volikosumszk bevételére, a hős szovjet páncélos katona példaadó hazafiságát és bátorságát hirdeti.

A világnak semmiféle hatalma sem tudta volna megállítani a Volikosumszk bevételére induló hatalmas páncélos áradatot. Ameddig a szem csak ellátott, dübörögve hömpölyögtek a tankok.

Gorkij azt írta Leonid Leonovról, a nagy szovjet irodalom egyik úttörő harcos művészeiről: — „Ez az ember kétségkívül az orosz irodalom legnagyobb tehetségeinek egyike.” Válogatott regényei, melyeket ebben a kötetben olvashatunk, kitűnően igazolják Gorkij ítéletét. Leonov félreérthetetlen világossággal fogalmazza meg feladatainkat: a harcot a természet vad erői és a fasizmus barbár pusztítása ellen.

L A P S Z E M L E

Géppuskás szakasz támadásban.
N. Korzov őrnagy. Vojennij Vjesztnik 1949. 5. sz.

A géppuskás szakaszt támadó harcban a helyzetnek megfelelően használjuk fel.

A géppuskák hatalmas tűzerjét a lövész szakaszok harcrendjében — azok hézagaiban és szárnyain alkalmazhatjuk a legelőnyösebben, ahonnan oldalozó tűzüket érvényesíteni tudják. Abban az esetben ha a géppuskás-szakaszt megosztva, lövészrajok mellé rendelik, a szakaszparancsnok tartózkodjék valamelyik rajnál és ellenőrizze onnan szakasza tűzharcát. Ha a szakasz nem kerül felosztásra, a szakaszparancsnok helye követlenül a szakasz mögött van.

A Nagy Honvédő Háború harci tapasztalatait a Szovjet Hadsereg kiértékelte. Ezen tapasztalatok alapján a szakaszparancsnok teendői a támadás megszervezésénél egészen újszerűek. Alábbiakban ismertetjük ezeket:

A szakaszparancsnokok ténykedése a támadás előtt.

Támadásban a géppuskás szakaszparancsnok a feladatot attól a parancsnoktól kapja, ahová szakaszát beosztották. Vegyük azt az esetet, amikor a géppuskás szakaszt egy lövész egységhez osztották be és állománya teljes.

Miután a géppuskás szakaszparancsnok feladatát megkapta, részletesen gondolja

azt át a támogatandó lövészegység feladatával együtt és készítsen rövid tervet a harcban való együttműködésre. Tervében már előre jelölje ki a géppuskák tüzelőállásait, ahonnan tüzüket az ellenséges fészkekre a legjobban érvényesíthetik, támadásban a készenléti helyen előre határozza meg minden géppuska tűzkörletét.

A szakaszparancsnok készítse el szemrevételezési tervét és jelölje meg azokat a helyeket, ahonnan rajparancsnokaival a szemrevételezést el fogja végezni. Ugyanakkor gondoljon a szakaszparancsnok a lövész utánpótlásra és a kiesés folytán beállott személyi hiányok pótlására, hogy a rajparancsnokoknak szemrevételezés után részletes parancsokat tudjon adni.

A szakaszparancsnok a szemrevételezést rajparancsnokaival arról a pontról hajtsa végre, amelyről a lövész egység támadásának az egész vonala jól látható, melynek alá van rendelve, vagy amelyiket támogatni fog.

A szakaszparancsnok a szemrevételezés alatt adja meg a rajparancsnoknak mindekelőtt a **vonatkozási pontokat** és a **célokat**. Ezzel azonban sok időt nem veszíthet el. Ezeket röviden és világosan kell meghatározni. Pl.: „1-es vonatkozási pont — halom, 2-es — bokor, 3-as különálló fa, 4-es — 967 magassági pont.”

Inkább foglalkozzék a szakaszparancsnok részletesen az ellenség helyzetével és az egyes célokkal, amelyeket a géppuskászakasznak mint a támadás kezdetén, mint a támadás folyamán tüzével meg kell semmisíteni, vagy tűz alatt kell tartani. Pl. az ellenség helyzetét a következőképpen magyarázza meg a szakaszparancsnok: „Az ellenség védőállásának első vonala ott húzódik (megmutatja a terepen). A védőállás előtt kétsoros drótakadály van, harcokcsitámadás ellen aknamezőket telepítettek. Második védőállás 200 m-re az első mögött.

A szakaszparancsnok feltétlen mutassa meg, hol vannak az eddig megállapított ellenséges tüzgépek. Pl.: „Az első védőállásban az első vonatkozási ponttól jobbra 40 m-re géppuska, az első vonatkozási ponttól balra 20 m-re golyószóró, a 4-es vonatkozási pont mellett golyószóró, a 2-es vonatkozási pont mellett géppuska, tőle balra 40 m-re golyószóró. Az első és második védelmi vonalat összekötő árok mellett (megmutatja hol húzódik), két golyószórós fészek van, az első — az árok második törésénél, a második — a 2-es vonatkozási pont irányában. Támadás kezdetéig a tüzérségi előkészítés alatt, a szakasz küzdje le a következő ellenséges tüzfegyvereket: Első raj — az 1-es vonatkozási ponttól 20 m-re balra

lévő golyószórót. Második raj — a 4-es vonatkozási pont mellett lévő golyószórót. Harmadik raj — az 1-es vonatkozási ponttól balra 20 m-re lévő golyószórót. A tüzérségi tűz hátrahelyezésekor a megadott jelre az első raj tüzeljen az 1-es vonatkozási pont és az első védelmi vonal szárnya közötti területre, a második raj a távbe-szélő vezeték mentén, a harmadik a 2-es vonatkozási pont és az első védőállás szárnya közti területre.”

Azért foglalkoztunk részletesen ezzel a kérdéssel, hogy megmutassuk, hogyan kell röviden és parancsnoki nyelven megjelölni a már megállapított ellenséges tüzfegyvereket, amelyeket a szakasznak kell leküzdeni.

Most maradunk a szakaszparancsnoknak a tüzelőállások elfoglalására kiadandó parancsánál:

„A szakasz tüzelőállásai — saját műszaki záraink előtt! Az első raj tüzelőállását rendezze be (megmutatni holl) Főlőiránya az 1-es és 4-es vonatkozási pontok között. Mellék-lőiránya jobbról, biztosítani a lövészszázad jobbszárnyát. A második raj tüzelőállását rendezze be (megmutatni a terepet holl). Főlőiránya a 3-as és 2-es vonatkozási pontok között. A harmadik raj tüzelőállását rendezze be (megmutatni hol). Főlőiránya a 3-as vonatkozási ponttól balra a szakadékgig. Mellék-lőiránya baloldalon, biztosítani a lövész század balszárnyát. Rajok tüzelőállásaikat a sötétség beálltával foglalják el és az éj folyamán építsék ki. Pirkadat előtt a munkát fejezzék be. Az éjjel elkészített tüzelőállásokat rejtsek gondosan.”

A tűz megnyitásához való felkészülést a lövészszázad parancsnoka adja meg. Ezt megváltoztatni a szakaszparancsnoknak nincs joga.

Ezután a szakaszparancsnok állítsa össze a támadás képzelt lefolyását a következőképpen:

„Támadás kezdetekor mindenegyес géppuska tüzet nyit; olyan sorrendben és azokra a célokra, ahogy már fent megadtam. Amint a lövészszázad rohamra indul, ezzel egyidejűleg az összes géppuskás raj elhagyja a tüzelőállását és a lövészek mögé felzárkózik. A géppuskák az ellenségre rövid sorozatban tüzelnek összhangban a többi nehézfegyverekkel, harcokcsikkal és a lövészszázad tüzével.”

Fentiekben a géppuskás szakasz támadásba való alkalmazásának egyik módját ismertettük. Lényeges változás a géppuska alkalmazását illetőleg, semilyen helyzetben sincs. Néha célszerű a géppuskát akkor harcba vetni, amikor az első védőárkokat a lövészek már elfoglalták. Ez függ a készenléti hely távolságától, a tüzérség és aknavető, valamint más támogató tüz-

tegyverek támogatási fokától. Minden esetben erre vonatkozólag a szakaszparancsnok parancsot fog kapni. Ezért a szemrevételezés folyamán a rajok közötti együttműködést a szakaszparancsnok szervezze meg és végül szavakkal adja ki támadási parancsát.

Nézzük most a terepet, ahol a rajparancsnokok a géppuskákat tüzelőállásba helyezik és ahonnan tüzelni fognak a roham kezdetéig.

A géppuska tüzelőállásának a kiválasztása a legfontosabb feladat. A rajparancsnokok a következőkre legyenek figyelemmel:

— honnan oldhatja meg legjobban feladatát,

— honnan tud lehetőleg ugyanazon tüzelőállásból tüzelni úgy a fő — mint a melléklőirányokba,

— honnan tudja legjobban lefogni az ellenséges tűzfészeket, abban a pillanatban, amikor a lövészek rohamra indulnak,

— hol tudja géppuskáját legjobban rejtteni az ellenség megfigyelése ellen.

— hol tudja legjobban fenntartani a feldett összeköttetést a mögöttes területtel, lőszer és egyéb szükséges anyagok pótlása céljából.

A géppuskák tüzelőállásban való rögzítésére legalkalmasabb a gyepes talaj. Ha egyenletes gyepes terület nincs, akkor a géppuskás kezelők készítsenek ilyet gyalogsági ásókkal. Abban az esetben, ha a talaj laza, (homokos, tözeges, mocsaras), vagy köves, akkor a kerekek és az állványok alá a közelben található anyagokból alátéteket kell készíteni.

A szakasz előkészületei a támadásra.

Mialatt a szakaszparancsnok a rajparancsnokkal szemrevételez, minden raj, az irányzó parancsnoksága alatt, készüljön fel az elkövetkező harcra, rendezze a löszert, a hevedereket töltsse meg és készítse elő a többi szükséges anyagot.

A szakaszparancsnok és a rajparancsnokok az előkészülés ideje alatt különös gonddal helyezték karba a géppuskákat. A tüzeléshez nem kellőképpen karbahelyezett, elhanyagolt géppuska megnehezíti a támadást, a harc feladat megoldását.

Különösen fontos a legénységet politikailag előkészíteni a támadáshoz. Azokon az intézkedéseken kívül, melyeket a magasabb parancsnokok kiadnak, szükséges, hogy a szakaszparancsnok beszéljen azokról a feladatokról, melyek az elkövetkezendő harcban előttük állanak. A beszélgetés témája minden esetben a küszöbön álló harc legyen. A beszédnek élénknek és meggyőzőnek kell lennie.

Emellett a szakaszparancsnok adjon uta-

sítást a raj- és szakaszbizalmiaknak az agitálásra és adja meg ennek a tárgyát.

Alkonyatkor a szakaszparancsnok parancsot ad, hogy a rajok kezdjék meg a tüzelőállások kiépítését. Ha a tüzelőállások saját akadályaink előtt vannak kijelölve, a rajparancsnokok vigyék magukkal az irányzókat és a megfigyelőket, a jeleket beszéljék meg, jelöljék ki azokat a figyelőket, akik a jelzéseket átveszik. Amikor elkészítették a tüzelőállásokat, melyeket szemrevételezés alkalmával megadtak, a rajparancsnok rendelje magához a raj többi emberét a géppuskákkal.

Ha a tüzelőállásokat a védőállásokban választották ki, akkor azok kiépítéséhez kevesebb idő szükséges, mivel a tüzelőállások elkészítésével az egész raj foglalkozhat.

A géppuskák tüzelőállásba való beállítása után a rajparancsnok készítse el a célvázlatot a tűzvezetéshez. Megállapítja elsősorban a fő, azután a melléklőirányt, a vonatkozási pontok távolságát és az ellenséges célok távolságát. Ezután a távolságnak megfelelően megállapítja az irányzókat minden egyes célra, majd megállapítja a tüzelési sávhatárokat és feljegyzi a lőlapra.

A támadáshoz való előkészület folyamán a szakaszparancsnok ellenőrizze a rajparancsnokok munkáját. Miután meggyőződött arról, hogy a szakasz minden szükséges előkészületet elvégzett, a szakaszparancsnok jelentse, hogy a szakasz felkészült a támadáshoz.

A szakasz rohamban.

Tüzérségi előkészítés alatt a géppuskás szakasz, amennyiben a parancsnok parancsai ezt megadták, tüzeljen az ellenség első védőállására és az ezekhez vezető összekötő árkokra. A szakaszparancsnok ossza fel előre az ellenség védőállását a rajok között, határozza meg a jeleket a tűz megnyitására és beszüntetésére. A roham előtti tüzérségi előkészítés alatt, tüzeljen a szakasz az ellenség tűzfészekre, a védőállásokra, az összekötő árkokra, annak a lövészegységnek a támadási sávjában, amelynek alárendelték, vagy amelyiket hivatva van támogatni.

A lövészegység parancsnoka roham jelére, a lövészek a leggyorsabban felugranak és rohamoznak. A géppuskás szakasz, ha tüzelőállásai elől vannak, a roham megindulásakor fokozza tüztét és tüzeljen mindaddig, amíg a gyalogság az ellenség akadályait el nem éri. Amikor a géppuskás szakaszparancsnok látja, hogy a lövészek elérték az akadályokat, rögtön jelt ad a tűz beszüntetésére és a szakasz rajonként megkezdő a felzárkózást a lövészek után.

Némely esetben a géppuskák addig tü-

zelnek, amíg a lövészek el nem foglalták az ellenség védőállásának első vonalát.

A továbbiakban ezzel a kérdéssel nem foglalkozunk. Megemlíjtük azonban, hogy ebben az esetben, ha erre lehetőség van, a géppuskák vagy a lövész egységek szármányairól, vagy saját csapatuk feje felett tűzelnek.

Amint a roham alatt a géppuskák felzártak a lövészek vonalába, a rajláncok hézagaiban törjenek előre. A szakaszparancsnok szünet nélkül figyelje a harcműzöt és a lövészegység parancsnokai által megadott célokra tűzeljen. Ha ilyent nem kapna, saját maga válassza meg a célokat géppuskái számára. Tételizzük fel, hogy amint a szakaszparancsnok figyel a harcműzöt, megállapítja, hogy a lövészszázad jobbszárnyán egy olyan ellenséges golyószóró nyitott tüzet, amelyik tűzérsegi tűzünk után épségben maradt. Ez a golyószóró a lövészszázad támadását megakasztotta, a század egyrészét fedezésre kényszerítette. A szakaszparancsnok ne várja meg a lövészszázad parancsnokának parancsát, hanem saját elhatározásából adjon parancsot az ellenséges golyószóró lefogására: „Első és második raj tűzelőállás itt! (mutatja.) A hármias vonatkozósi ponttól balra 20 m-re, 150 m. távolságra ellenséges golyószóró, — hosszú sorozat — tűz!” A géppuskás szakasz parancsnoka ilyen kezdeményezéssel jóval gyorsabban teljesíti feladatát, megrövidíti azt az időt, amíg a lövészszázad az ellenséges golyószóró tüze alatt van, biztosítja a lövészegységnek a megállás nélküli rohamát és megakadályozza, hogy az ellenséges egységek a golyószóró tüzeinek segítségével magukhoz térjenek és tűzelőállásukat elfoglalhassák.

A géppuskás rajok, — melyek a golyószórós fészkek leküzdésére hivatottak, haladéktalanul készüljenek fel a tűzharcra. A kezelők helyezték egyenletes talajra a géppuskákat (tűzelőállások kiépítésére idő most nincs), Az irányzók haladéktalanul töltsék meg a géppuskákat és nyissák meg a tüzet. A szakaszparancsnok figyelje a becsapódásokat. Amint a golyószórót leküzdötték és a lövészrajok ismét megkezdik az előnyomulást, a szakaszparancsnok adja ki a parancsot a géppuskák előrevonására. Az egyik géppuska zárkózzék fel a lövészek vonalába, a másik tűzelőállásban maradjon és tüzel addig, míg a lövészek ki nem jutnak abból a sávból, amelyet a golyószóró tűz alatt tartott.

Szükséges megemlítenünk, hogy a géppuska lemaradása sokszor azt eredményezi, hogy a lövészek a szükséges pillanatban támogatás nélkül maradnak és támadásuk lendülete megtörik, vagy megakad.

Vegyük egy példát, hogy mit jelent, ha rohamban a géppuskák lemaradnak a támadó rajláncoktól.

Az észak-doni harcokban (1943-ban) a géppuskák a parancsnokok rendszertelen intézkedései miatt a tűzelőállásokban viszsamaradtak és így lemaradtak a lövészegységek rajláncaitól. Amint a rohamozók ellenséges tüzet kaptak, kénytelenek voltak lefeküdni. Amíg a lövészegység parancsnoka előre tudta rángatni a géppuskákat, az ellenség magához tért és be tudta vetni tartalékait. Ennek eredménye az lett, hogy rövid tűzérsegi támogatást kellett kérni a lövészegység parancsnokának.

A második védőállás elfoglalásáért vitt harcban a géppuskák szerepe jelentősen megnövekedik. Roham alatt, az ellenség ellenállása némely helyen megerősödik azokkal az erőkkel, melyek a védőállás első vonalában vissza tudtak vonulni. Eppen ezért, ennek a rohamnak a sikere nem lehet mindenütt egyforma. A lövészegységek egyes részei tért nyernek, egyesek pedig lefognak maradni. A jelen esetben lemaradt a szomszédja is annak a lövész alegységnek, amelynek sávjában a géppuskás szakasz be volt osztva. A lövészegység parancsnoka egyes géppuskáknak adhat olyan parancsot is, hogy tűzüikkel segítsék a lemaradt lövészek előrejutását. Amikor a géppuskás szakaszparancsnok megkapta feladatát, mutassa meg a géppuskák tűzelőállásait és adjon határozott tűzfeladatokat, jelölje meg azokat a megsemmisítendő ellenséges tűzfészkeket, melyek gátolják a szomszéd előrejutását. A géppuskák tűzelőállása lehet a rohamozó rajláncok előtt, vagy azon a helyen, ahol éppen a feladatot kapták. De azért — mint ebben az esetben is — a szakaszparancsnok köteles gondoskodni arról, hogy a lemaradt szomszéd támogatására visszahagyott géppuskák se maradjanak el saját lövészegységeiktől.

A géppuskás szakasz harca az ellenséges védelem mélységében.

Az ellenséges védelem mélységében folytatott harc alatt a géppuskás szakaszparancsnok kiegészítő feladatokat is kaphat. Gondoskodjék arról, hogy szakasza szorosan működjön együtt a lövészegységekkel, kísérő-lövegekkel, aknavetőkkel és a többi nehézfegyverekkel.

Ismeretes, hogy a védelem mélységében az előrejutás nem lesz mindenütt egyenletes. Egyes csoportok tért fognak nyerni, némelyek lemaradnak, — kénytelenek lesznek rohamoztatni. Ilyen esetben a lövészegység parancsnoka gyorsan szervezze meg a támadást és a géppuskás szakaszparancsnoknak adjon új feladatokat.

A szakaszparancsnok, mikor megkapta feladatát, állapítsa meg pontosan minden géppuska tüzelőállását, adja meg tüzfeladataikat a tűz megszervezésével kapcsolatban, és jelölje meg azokat a támpontokat, melyeket a lövések rohamozni fognak. Ezzel a szakaszparancsnok már meg is adta a célt és saját kezdeményezésére tüzet nyitott. Legelőször azokra a célokra tüzeljenek a géppuskák, amelyek a harcokcsik és lövések előrejutását akadályozzák. A célok számának megfelelően a szakaszparancsnok, rajait megosztva, vagy szakaszba összefoglalva alkalmazhatja. (Például szárnyról jövő ellentámadás esetén.)

Az ellenség védelmének mélységében vívott harc alatt állandóan számolni kell az ellenséges gyalogság harcokcsikkal támogatott ellentámadásával. Amint a szakaszparancsnok észreveszi, hogy az ellenség ellentámadásra készül, rendelje szakaszát a szárnyakon azonnal tüzelőállásba és nyissa meg a tüzet. Az ilyen ellentámadási előkészületek megakadályozására a szakaszparancsnok fogja össze az egész szakasz tüzt. Ha az ellenség ellentámadási kísérlete meghiúsult és a visszavonulást megkezdte, a szakaszparancsnok ne várjon külön parancsot, hanem rendelje előre géppuskáit és összefogott tüzzel semmisítse meg az ellenség gyalogságát, mielőtt az teljesen visszavonulna.

Az együttműködés megszervezése a lövésszakasz támadásába.
F. Gavrikov alezredes. Vojennij Vjesztnyik 1949. évi 5. számából.

Az ellenség védelmének mélységében vívott harcot a támadó nehéz és egyenlőtlen térnyerésére, a gyorsan változó harc helyzetet, valamint a tűz — és mozgás jellemzik.

Hogy az ellenséget meg tudjuk semmisíteni, döntően fontos, hogy a harcnak ebben a szakaszában a harc feladat érdekében és egymás megsegítésére a pontos együttműködést megszervezzük, vagyis az összes fegyverek tüzt a kellő időben összpontosítani tudjuk. Korszerű viszonyok között ez az együttműködés elérhető, ha az alárendelt, mellérendelt és a támogató csapatok szünet nélkül összeköttetésben vannak egymással, kölcsönösen segítik egymást és saját helyzetükről és az ellenség tevékenységéről egymást szünet nélkül tájékoztatják. Ezzel kapcsolatban feltétlenül szükséges, hogy az együttműködő egységek parancsnokai teljesen tisztában legyenek a feladattal; amelyet végre kell hajtaniok és az együttműködés szabályait pontosan betartsák.

Magától értetődik, hogy az együttműködés harc közben folyamatos legyen, ha pedig megszakad, haladéktalanul helyre kell állítani. Az együttműködést a támadás megkezdéséig kell megszervezni. Az ellenség védelmének mélységében folytatott harcoknál az együttműködés már pontosan megoldódik és önmagától kiépül. Itt azonban egészen különleges adottságok és esetenként alkalmazandó előírások szabályozzák az együttműködést, pl.:

— az együttműködés megszervezésére különösen kevés idő áll rendelkezésre;

— a feladat fontosságának megfelelően a támogató tűzfegyvereket alá kell rendelni a lövészegységeknek.

Ezek a különleges adottságok és előírások a lövészegységek parancsnokaitól sokszor nagy szakértelmet és határozottságot követelnek.

Az elmúlt háború tapasztalatai alapján feltételezhető, hogy a lövész-szakasz sávjában egy-két harcokcsi, vagy rohamlövész is fog támadni, amelyek felsőbb parancsnokok parancsai szerint teljesítik feladatukat.

Ebből az következik, hogy a lövész-szakaszok és harcokcsik közötti együttműködés a magasabb egységek segítségével alapszik, melynek célja az, hogy a csapatok gyenge pontjait támogassák.

Mint tudjuk, a korszerű harcokcsik mozgékonyaságuknál és fordulékonyaságuknál fogva a támadásban a gyalogság erejét és lendületét fokozzák. A harcokcsik ezen harculajdonosságai következtében, az ellenség védelmének mélységében vívott harcokban a harcokcsi képes gyorsan megközelíteni az ellenség tűzfegyvereit, élő ereje tüzével megsemmisíteni, és megtisztítani az utat a saját gyalogság előtt. A lövésszakasz támadásban zárkózzék fel a harcokcsik mögé és nyomuljon előre az ellenséges állásokig, ott tüzével semmisítse meg az ellenséget. A lövésszakasz igyekezzék a harcokcsikkal lépést tartani, kihasználni a páncél nyújtotta előnyöket. Ha a gyalogság elmarad a harcokcsiktól, az ellenség a harcokcsikat könnyen megsemmisítheti és utána tüzt a lemaradt gyalogságra fekteti.

Harcokcsikból a harcterület megfigyelése igen korlátozott. Azonkívül, a harcokcsik nem tudják leküzdeni az összes akadályokat és záratokat, amelyeket az ellenség a védelme mélységében telepített. A korszerű harcban tömegével alkalmazzák a páncéltörő fegyvereket, mindenféle harcokcsielhárító eszközöket és mesterséges harcokcsi árkokat. Ennek következtében a harcokcsik sikeres működéséhez a támadó gyalogságnak segítséget kell nyújtani. Ezért

a lövész-szakasz, amely harcokcsikkal működik együtt és észreveszi az ellenség páncéltörő fegyvereit, haladéktalanul semmisítse meg ezeket saját tűzfegyvereivel. Ha pedig ezek a célok a szakasz fegyvereinek tűzhatásán kívül esnének, a szakaszparancsnok haladéktalanul mutassa meg ezeket a harcokcsiknak és a saját tűzértségének.

Ezt a kérdést feltétlenül szükséges megvilágítani részleteiben. Némelyik parancsnok elegendőnek tartja, ha a cél irányát egy-két rakétával megjelöli úgy, hogy a harcokcsi ezeket észrevegye. Ezt a felfogást hibásnak tartjuk. A Nagy Honvédő Háború tapasztalatából példát hozunk fel. Az 1. lövész-ezred első százada, mely az ellenség védelmének mélységében harcolt, (egy község déli oldalán) ellenséges páncéltörő fegyverekkel találkozott. Az együttműködés megszervezése alkalmával megállapított jelek a következők voltak: harcokcsiknak két vörös rakéta, aknavetőknak egy sor csillagrakéta a cél irányában. A harc folyamán a község keleti oldalán az egyik házból két ellenséges páncéltörő ágyú a harcokcsikra tüzet nyitott. Amint a lövészszakaszparancsnok észrevette ezeket, parancsot adott, hogy a harcokcsiknak a célt rakétával jelezzék. A jelző háromszor megadta a megállapított jelet, de a harcokcsik nem vették tűz alá a megadott célt. Amint kiderült, a harcokcsik nem is látták a jelzéseket, csak a tűzér-megfigyelő éberségének volt köszönhető, — aki ugyancsak meglátta az ellenséges páncélelhárító fegyverek tüzelőállásait, — hogy azokat a tűzértség gyorsan megsemmisítette és a harcokcsikról a veszélyt elhárították.

Mi volt az oka, hogy a harcokcsik nem vették észre a gyalogság által leadott jelet? Az, hogy a harcokcsik vezetői a harcokcsi mozgásának megfelelően csak előre látnak és ezért nem láthatták a rakétákat sem. Azt a rakétát, amely a földön ég, nagyon nehéz észrevenni.

Legjobb a célt megmutatni a harcokcsiknak, géppuskából kilőtt fényjelző sorozat-lövéssekkel. A cél irányába kilőtt néhány fényjelző sorozatot a harcokcsi előbb észreveszi, mint egy egyes lövéssel kilőtt rakétát.

Vegyünk egy másik esetet, mely a harcban gyakran előfordult. A harcokcsik szembekeverülhetnek egy nehezen leküzdhető akadállyal, vagy műszaki zárral, mely mögött az ellenség védelemben van. A lövész-szakasz a szomszédaival együtt, a harcokcsik tűzének támogatásával kerülje meg az akadályt vagy zárat, és folytassa a támadást. A beosztott utászok pedig nyissanak kapukat az ellenséges akadályokon vagy

záron keresztül és a harcokcsik ezeken át zárkózzanak fel a küzdőköz.

Az együttműködés a mellérendelt és támogató tűzfegyverek között abban is megnyilvánul, hogy van közöttük kölcsönös megállapodás a harc egyes szakaszaira vonatkozóan. Ez azt jelenti, hogy a mellérendelt és támogató egységek parancsnokai közlik a lövész szakaszparancsnokkal azokat a feladatokat, melyeket ők a saját magasabb parancsnokaiktól kaptak, továbbá azok végrehajtásának sorrendjét. A lövész-szakaszparancsnok ugyancsak köteles ismertetni századának és szakaszának feladatait az előbb említett parancsnokokkal, mutassa meg az egyes vonatkozási pontokat, a parancsban kiadott és közösen megállapított jeleket. Azonkívül fontos megmutatni azt is, hogy más tűzfegyverek mikor és milyen célokat fognak megsemmisíteni. A parancsnokok kötelesek megbeszélni, hogy a megadott területen milyen harcrendben és hogyan fogják a támadást végrehajtani.

A harc folyamán a lövész-szakasz parancsnoka adhat külön feladatokat is a nehézfegyvereknek és aknavetőknak, hogy semmisítsék meg azokat az ellenséges tűzfészeket, melyek akadályozzák a szakasz előrejutását. Mutassa meg a támadás pontos irányát, hogy a támadó lövész-szakasztól el ne maradjanak. Ha az előreküzdés folyamán a nehézfegyverek előrejutását akadályok vagy zárok gátolják, akkor a szakaszparancsnok haladéktalanul nyújtson segítséget nekik és az akadályok elhárítására elegendő harcost jelöljön ki.

A lövész-szakasz a támogató tűzfegyverek és aknavető tűztámogatását használja fel az ellenség gyors megközelítésére és közelharcban semmisítse meg azt. Rohamban a lövészszakasz néhány tűzfegyverrel lövesse az ellenség tűzfészekét, a többi kísérőfegyver és aknavető pedig biztosítsa tüzével a szakasz rohamát, tartsa tűz alatt azokat a célokat, amelyeket a rohamozó szakasz parancsnoka nekik megadott. Ha a szakasz rohammal elfoglalta a kijelölt ellenséges fészeket, a szakaszparancsnok a támogatásra beosztott tűzfegyvereket haladéktalanul rendelje előre.

Ha a szakaszparancsnok olyan ellenséges fészket vesz észre, amelyet a szakasz tüzével megsemmisíteni nem tud, akkor ezt mutassa meg a támogató tűzfegyvereknek.

Ha a szakaszparancsnokoknak különálló támpontok rohammal való elfoglalását kell megszervezni, először meg kell állapítani, melyek azok az ellenséges fészek, amelyek a rohamot megakadályozhatják és mérlegelni kell, hogy ezeknek leküzdésére milyen tűzfegyverek állanak rendelkezésre.

zésére. Például: a támadó szakaszal szemben géppuskák és olyan fegyverek vannak felállítva, mint a saját szakaszban vannak: ellenséges aknavetők és más tűzfegyverek. A szakaszparancsnok a támogató tűzfegyverek parancsnokainak ezeket a célokat is mutassa meg.

Ugyanígy cselekedjen a szakaszparancsnok ellentámadása esetén is. Ha észreveszi, hogy az ellenség ellentámadásba megy át, gyorsan menjen előre és a szárnyakon levő támogató tűzfegyverekkel az ellentámadásra készülő ellenséget és annak támogató tűzfegyvereit lövesse, majd határozott rohammal — együttműködve a szomszédos szakaszokkal és harcokcsikkal — közelharcban semmisítse meg azt.

A szomszédokkal való együttműködésben a szakaszparancsnok használjon fel minden lehetőséget a sikeres előnyomulásra, nyújtson segítséget a szomszédainak tüzzel és a támadásnak lendületével. Legjobb segítség a szomszédnak, a gyors és sikeres előretörés.

Az ellenség védelmének mélységében folytatott harcban adódhat olyan helyzet is, amikor a század egyik szakasza nem talál komoly ellenállásra és a terep fedezeteit kihasználva sikeresen tud előnyomulni, a balszomszédja pedig ellenséges géppuskatűz miatt kénytelen egyhelyben maradni. Ennek a szakasznak a parancsnoka használja fel a szomszéd sikereit és ideiglenesen térjen ki saját támadása irányából és támadja oldalba és hátbá az ellenséget. Adódhat olyan helyzet is, amikor a jobbszárnyon támadó szakasz sikeresen tért nyer, ugyanakkor a többi szakaszok kénytelenek tűzharcot folytatni az ellenséggel. Ebben az esetben a jobbszárnyon támadó szakasz parancsnoka támadja hátbá a védekező ellenséget és ezzel biztosítsa szomszédai sikeres előnyomulását.

Az ellenség védelmének mélységében vívott harcban a lövészszakasz szomszédai való együttműködése ily módon a korszerű segítségnyújtásban és a szomszéd sikereinek gyors és teljes kihasználásában nyilvánul meg. Az ellenség védőállásainak mélységében sikeresen vívott harc egyik legfontosabb alapkövetelménye, hogy a lövészszakasz a szomszédokkal és a támogató nehézfegyverekkel a legszorosabban működjék együtt.

Néhány mnemotechnikai szabály az előretartás meghatározására szélbehatast mellett és mozgó céloknál. Lovginn N. alezredes, Vojennij Vjesztnyik 1949. évi 5. sz.

A céllok pontos, gyors és öntevékeny leküzdése megköveteli, hogy a harcos becsülés alapján meg tudja határozni a cél távolságát, valamint gyakorlata legyen a terep megfigyelésben és a cél megjelölésben. Harc közben a harcosnak ismernie kell azokat a tüzelési elveket, amelyeknek segítségével a mozgó célokat leküzdheti. Meg kell állapítania önállóan az előretartás mértékét és figyelembe kell vennie a szél mozgását is. Harcban az előretartás mértékének meghatározását másodpercekkel számoljuk ki. Ezért van szükség arra, hogy a harcos megtanulja a tüzelési ténykedések gyors végrehajtását.

A tüzelési ténykedéseket a legegyszerűbb mnemotechnikai szabályok segítségével el lehet sajátítani, amelyeket minden harcos könnyen megtanulhat.

Az egyik ilyen szabály a következő:

Ha a lölrányunkra merőlegesen 90°-os szög alatt másodpercenként 3 méteres gyorsasággal mozgó célra meg akarjuk határozni az előretartás mértékét, akkor meg kell szorozni a célíg terjedő távolság két első számát 4-gyel.

Az ily módon kapott szám kifejezi az előretartás nagyságát centiméterekben.

Példa: a távolság — 300 méter; a cél — egyenletesen fut keresztül a lövonalon. Meg kell határozni az előretartás nagyságát.

A mnemotechnikai szabály segítségével megtaláljuk a megoldást: $30 \times 4 = 120$ cm.

Gyakorlatilag sokkal kényelmesebb az előretartás mértékének meghatározása a valóságban alaccélok segítségével, amikor a cél középvonalától kimérjük az előretartást. Altalában a nézőke szélességét (mellalakot) körülbelül 50 centiméternek vesszünk. Ebben a példában az előretartást körülbelül 2 és $\frac{1}{2}$ mellalak fejezi ki.

Ha az így ajánlott mnemotechnikai szabály segítségével állítjuk össze az előretartás adatainak táblázatát, úgy meggyőződhetünk arról, hogy az egyes adatok közötti különbség igen jelentéktelen.

Ez látható a következő táblázatból:

A távolság méterben	Az előretartás mértéke, ha a cél 30°-os szög alatt mozog		Különbség
	szovjet lövatasítás táblázata alapján	A mnemotechnikai szabály szerint	
100	35	40	5
200	75	80	5
300	120	120	—
400	170	160	10
500	320	200	30

Ha figyelembe vesszük azt, hogy gyakorlatilag nem lehet pontosan meghatározni a céltávolságot, a cél mozgási gyorsaságát és irányát, ebből következően pedig az előretartást sem, úgy ebben az esetben az előretartás mértékének meghatározására ajánlott szabály kétségtelenül hasznára van a harcosnak.

Hogy meg tudjuk határozni a lépésben másodpercenként 1.5 métert haladó célra az előretartás mértékét, ezért a futó célnál meghatározott előretartás számát kell osztani 2-vel.

Példa: Távolság— 300 méter; a cél — egyenletesen mozog a löirányra merőlegesen és lépésben 1.5 méter másodpercenkénti sebességgel. Meg kell határozni az előretartást.

Megoldás: $300:2=150$ cm; $150:2=75$ cm, vagy egy mellékalak szélessége.

A harcost elsősorban arra kell megtanítani, hogy a futó célokra tanulja meg az előretartást, mivel harcban majdnem minden mozgás futásban történik.

Tudjuk azt, hogy a harcban a célok nemcsak a lövés irányára merőlegesen (90° -os szög alatt) mozognak, hanem minden lehetséges irányban (30° – 60° stb. szög alatt). Ezért a lövés irányára éles szög alatt mozgó célokra való lövésnél az előretartás felét kell venni.

Ez a különben észbentartható szabálynak az alkalmazása 500 méterig eredményes.

Meg kell még tanítanunk a lövést a célpontáthelyezésre, amelyet a különböző erejű és irányú szél miatt kell végrehajtania.

A legegyszerűbb szabály, amelyet a képzendő személy ezzel kapcsolatban könnyen elsajátíthat, a következő:

Emlékezzünk a 300 m távolságon oldalt mozgó célnál az előretartásra. Ha egy 300 m-re lévő állócélna akarunk löni, akkor, amikor a löirányra merőlegesen egy 4 m/sec sebességű oldalszél fúj, célpontáthelyezést (előretartást) kell alkalmaznunk.

A célpontáthelyezés nagysága a jelen esetben, 300 m-re lévő célra 20 cm-el keireken, egy fél mellalakkal lesz egyenlő. A továbbiakban 300 m-en felül a célig terjedő minden 100 méteres távolságra fél mellalakot kell hozzáadni. Ebben az esetben 400 méterre, ugyanolyan szélviszo-

nyok mellett a szél irányában a célpontáthelyezést egy mellalak, 500 méterre — 1 és $\frac{1}{2}$ mellalak és 600 méterre — 2 mellalak szélességre kell venni.

Erős szélnél a fenti célpontáthelyezést meg kell kettőzni, gyenge szélnél pedig — ugyanilyen mértékben csökkenteni kell.

A mesterlövészeket, golyószórós és géppuskás irányzókat, valamint a tiszteseket hasonló célpontáthelyezési gyakorlatokban 800 méter távolságig gyakoroltassuk. Azonban 600 m-en felül minden 100 méterre már teljes mellalak szélességet kell vennünk (ha a löirányunkra merőlegesen fújó szél sebessége 4 m, másodpercenként). Így például 700 méterre a célpontáthelyezést a fentemlíttettek figyelembevételével 3 mellalak szélességben, 800 méterre — 4 mellalak szélességben határozhatjuk meg.

Az előretartás meghatározása szélben, mozgó célokra a legnehezebb, különösen, ha a cél mozgása és a szél iránya ellentétes.

Például: A távolság — 400 méter; jobbról 30° -os szög alatt fújó erős szél mellett, balról éles szög alatt fut át egyenletesen a cél. Meg kell határozni az előretartást.

Megoldás: 1. Meghatározzuk a mozgó célra az előretartást, azaz $400:4=100$ cm, de mivel a cél éles szög alatt halad, ezért az előretartás felét kell venni, azaz $100:2=50$ cm, vagy 1 és $\frac{1}{2}$ mellalak szélesség. Vegyük ezt az előretartást plusz (+) jellel.

2. Meghatározzuk a szélben való célpontáthelyezést. 400 méteres távolságra, mérsékelt szélben a célpontáthelyezés 1 mellalak szélesség. De mivel példánkban a szél erős, így a célpontáthelyezést kétszeresre kell venni. Azonban a szél éles szög alatt fúj, ezért a célpontáthelyezést a felére kell csökkenteni. A célpontáthelyezést ismét jobbra vesszük, azaz szintén plusz (+) jellel látjuk el.

Ha összeadjuk a felymódon kiszámított adatokat 2 és $\frac{1}{2}$ mellalak szélességet kapunk.

Ehhez hasonló és még bonyolultabb feladatokat csak azután lehet végrehajtani, ha a harcosok már jól megtanulták mozgó célokra az előretartás mértékének kiszámítását és szélel szemben a célpontáthelyezés mértékét.

Szerkesztői üzenetek:

Folyóiratunk szívesen fogad munkatársul mindenkit, aki olyan színvonalú dolgozattal keresi fel, amely a honvédelem bármely ágazatában a tudás növelésére alkalmas.

A „HONVED” olvasói között polgári személyek is vannak, akik a katonai rövidítéseket nem ismerik — ennél fogva ilyeneket semmiesetre se alkalmazunk.

Névtelen vagy álnév alatt beküldött dolgozatokat nem közölünk. Az elbírált kéziratokat elvileg szakok szerint, a beérkezés sorrendjében közöljük.

Kéziratot, vázlatot vissza nem adunk.

A dolgozat szerzőjét oldalankint 30 Ft tiszteletdíjban részesítjük. Apró szedést, címfeliratokat, ábrákat, stb. arányosan számítjuk fel.

